

DNES

ČTVRTEK 11. PROSINCE 2008

Řecké vánoční trhy
v Praze čtete na straně **A2**

Florbalisty čeká
semifinále na straně **A4**

Výplata se zvýší všem, změny se daně Poslanci schválili státní rozpočet na rok 2009. Protinávrh opozice neuspěl.

Praha - Poslanecká sněmovna včera po hodinových diskusích schválila rozpočet na rok 2009. Stát bude hospodařit se schodkem 38,1 miliardy korun. Druhý státní rozpočet v tomto funkčním období schválilo 100 poslanců včetně rebelujícího Tlustého. Pro hlasovalo i všech osm nezařazených poslanců – dva poslanci ODS, dvě poslankyně Strany zelených a bývalí členové klubu ČSSD. Rozpočet se podařilo schválit i přes značnou vládní nestabilitu. Ministři tak můžou v příštím roce utratit celkem 1152 miliard korun. I přes schválení připouštějí, že se ho s největší pravděpodobností nepodaří naplnit.

Pro návrh hlasoval i lidovec Ludvík Hovorka, přestože mu neprošel žádný z jeho pozměňovacích návrhů. Hovorka chtěl například 50 milionů na prevenci šíření nemoci AIDS nebo 100 milionů pro základní školu v Roztokách u Prahy.

Tnem v oku opozici bylo, že rozpočet počítá s růstem ekonomiky o 4,8 procenta HDP. Česká ekonomika se však kvůli součas-

HLASOVÁNÍ O ROZPOČTU na příští rok nabylo v kontextu hrozící celosvětové ekonomické recese zásadního významu. Sněmovna návrh ministra financí Kalouska těsně odsouhlasila. FOTO: ANDREJ BANČANSKÝ

né ekonomické krizi zpomalí, a to se projeví v rozpočtovém příjmu. Odhady Mezinárodního měnového fondu i většiny bankovních analytiků hovoří o růstu od 1,0 procenta do 3,7 procenta. Jiří Paroubek po schválení prohlásil, že rozpočet je naprosto nevěrohodný a je postaven na vylhaných číslech a virtuální realitě. Také mu vadí, že nijak neodráží současnou ekonomickou krizi. Do rozpočtu se opřel i stínový ministr financí Bohuslav Sobotka: „Takto špatně připravený rozpočet zhorší pozici české vlády finanční krizi čelit,“ tvrdí. Podle něj bude skutečný schodek tohoto rozpočtu až 60 miliard korun. Kalousek mu však oponoval tím, že vláda je připravena na různé scénáře, i na takové, o kterých doufá, že nenastanou. „Hospodářská krize je rychlejší než legislativní proces,“ prohlásil. Avizoval také, že nikdo nemůže vědět, jak se ekonomická krize bude vyvíjet a označil výroky opozice jako „nepodložené plky“.

Výsledek třetího jednání komentoval ekonom Patria Finance

David Marek: „V období nejistoty, pravděpodobného výrazného zpomalení růstu české ekonomiky a možná i recese je dobré mít alespoň nějaký rámec státního rozpočtu“.

Poslanci však dnes neschválili řadu návrhů, které vznášeli při druhém hlasování o rozpočtu, tedy při takzvaném *porcování medvěda*. Vítězslav Jandák (ČSSD) nezískal 8 milionů pro výstavbu mateřské školy v Suchdole nad Lužnicí. Neuspěl ani Stanislav Grospič (KSČM), který prosazoval 100 milionů pro základní školu v Roztokách u Prahy. Ministru práce a sociálních věcí Petru Nečasovi se však podařilo získat 270 miliard korun na platy zaměstnanců rozpočtových i příspěvkových organizací. Pro tento návrh hlasovalo 146 poslanců ze 192. Veřejný sektor si tak místo plánovaných 5 procent přilepší o 6,6 procenta. Peníze na to půjdou z rozpočtu ministerstva dopravy.

Rozpočet nyní čeká na podpis prezidenta republiky Václava Klause.

JANA TVARHOVÁ

DNES čtete

■ Bratislava naoko vylétla do povětří

Na internetu kolovalo video, které zobrazuje fingovaný výbuch jaderné bomby nad hlavním městem Slovenska. Autorem tohoto počínu je zřejmě krajně pravicová strana Hnutí za lepší Maďarsko. Ve své zemi výrazně podporuje protislovenské smýšlení a video vytvořila nejspíš jako reakci na zásah slovenské policie proti maďarským fanouškům na fotbalovém zápase. Nahrávka byla z webu stažena poté, co na ni upozornila slovenská televize Markíza.

■ Dětské telefony ničí sluch

Do českých obchodů se dostal další výrobek z Číny, jehož používáním se může poškodit zdraví. Jedná se o plastové telefony s názvem Phone new style a Benign Girl – Super Telephone, které o 20 decibelů překračují maximální povolenou hladinu akustického tlaku pro hračky vydávající zvuk. Na jejich obalech bylo falešné označení CE, které ve spotřebitelích mohlo budit dojem, že splňuje evropské bezpečnostní standardy. Česká obchodní inspekce už nebezpečné výrobky zakázala prodávat.

VÁCLAV FEREBAUER

Řecká vláda zahnaná do kouta

Atény, Praha - Nepokoje v Řecku včera nabraly nový směr. Zatímco v úterý byla záminkou k pokračujícím násilnostem vlna emocí po pohřbu patnáctiletého anarchisty Alexandra Grigoropoulos, včerejší incidenty proběhly během čtyřadvacetihodinové generální stávky. Část demonstrantů narušila do té doby poklidný protest házením kamenů a zápalných lahví. Policisté odpověděli slzným plynem. Souhra událostí podporuje opoziční snahy vyslovit nedůvěru současnému vedení.

George Papandreu, předseda opoziční sociální demokracie, trvá na vypsání předčasných voleb. Kabinet kritizuje za to, že nedokázala výtržností a souběžně stávkou zabránit. „Země nemá vládu,

kteřá by jí byla schopna ochránit. Obyvatelé čelí vícenásobné krizi – krizi sociální i hodnotové. Lidé ztratili důvěru ve vládu,“ řekl.

Stávka byla ohlášena již několik týdnů dopředu. Konzervativci premiéra Kostase Karamanlise se snažili vyjednat s odboráři možné odložení stávky na klidnější období. Neúspěšně. Následky nesouhlasu s návrhem státního rozpočtu na rok 2009 byly značné: omezení letecké a veřejné dopravy, zavření bank a škol včetně univerzit, minimální počet zaměstnanců v nemocnicích.

Stejně jako generální stávka zasáhla celou zemi, demonstrace a rabování také neprobíhají pouze v Aténách. Týkají se většího počtu

řeckých měst. Mezi demonstranty v hlavním městě byl v noci ze soboty na neděli i Grigoropoulos, který na policii házel kameny. Podle výsledků balistických testů ho omylem zastřelil zasahující policista jedním z varovných výstřelů. Anarchisté ale viní z mladíkovy smrti vládu.

Protesty vyvrcholily v úterý. Na dopoledne byla svolána studentská demonstrace – proti korupci a zvěšování rozdílů mezi chudými a bohatými. Na demonstraci navázal Grigoropoulosův pohřeb. Zúčastnilo se ho na pět tisíc lidí a následovala další vlna výtržností. Celkové škody v Aténách se zatím odhadují na miliardu eur.

JANA ČERNÁ

Předsednictví bez Lisabonu

Praha (red) - Poslanecká sněmovna především v rámci mimořádné schůze zmrazila jednání o schválení Lisabonské smlouvy, nové únorové datum si do svých diářů včera zaznamenali i senátoři. Debata o dokumentu se nyní přesunula do poslaneckých výborů.

Návrh předsedy poslaneckého klubu ODS Petra Tluchoře pozastavil projednávání podpořilo v úterý 159 poslanců, včetně koaličních partnerů a opoziční ČSSD, která mimořádnou schůzi iniciovala. „Ve sněmovně v tuhle chvíli zjevně není ústavní většina, kdybychom se pustili do toho hlasování o ratifikaci Lisabonské smlouvy a neprošlo to, tak je to velmi vážná havárie evropského formátu,“ vysvětlil Tluchoř. Proti návrhu se vyjádřilo jen několik li-

doveckých poslanců, jeden sociální demokrat a poslankyně Strany zelených Věra Jakubková a Olga Zubová. Podle Alexandra Vondry, místopředsedy vlády pro evropské záležitosti, je prý nejdůležitější, že ratifikační proces pokračuje.

Spekuluje se také o obchodu „Lisabon za radar“, který by vyřešil spor mezi ODS a ČSSD a upevnil pozici ČR v období předsednictví v Evropské unii. Zatímco pravice chce schválit umístění amerického radaru na našem území, ČSSD usiluje o ratifikaci Lisabonské smlouvy. „Kdyby došlo k takové dohodě, tak s ní souhlasím, protože mám zájem, aby byly obě smlouvy ratifikovány. Nevidím bych to jako urážlivé,“ komentoval spekulaci Cyril Svoboda.

Asistovaná sebevražda běžela v hlavním vysílacím čase

Londýn - Britský televizní kanál Sky Real Lives včera večer odvysílal dokument Výlet za sebevraždou (The Suicide Tourist) kanadského dokumentaristy Johna Zaritskyho. Zachycuje průběh eutanázie devětapadesátiletého Craiga Ewerta na klinice švýcarské společnosti Dignitas.

Ačkoliv k události samotné došlo už před rokem, její odvysílání v te-

levizi rozpoutalo nové kolo vášnivých diskuzí o eutanázii.

Craigova manželka, Mary Ewertová, teď stojí před nelehkým úkolem rozhodnutí své a svého manžela obhajovat před světem.

„Ten film není osobně o mém manželovi. Chtěl, aby jeho smrt byla vidět, protože když je smrt skrytá a soukromá, lidé nečelí svému strachu z ní. Nepřipouští, že se stane,

neupřemýšlí o ní, nechtějí jí čelit. Je to tabu,“ rekla v prohlášení pro britský deník The Independent.

Ewert trpěl amyotrofickou laterální sklerózou. Je to nemoc, při které odumírají motorické neurony, takže pacient přestává ovládat činnost svalů. Další výtkou je, že nemoc nemusela nezbytně skončit bolestivou smrtí.

„Většina nemocných umírá klid-

ně – Craig se ale bál, že bude jedním z těch, kteří k té většině patřit nebudou, a že by se dostal do fáze, kdy už by s tím nemohl nic udělat. To ho děsilo. Ta nemoc pro něj byla skutečnou noční můrou, protože trpěl strachem z ochrnutí a udušení. Věděla jsem to o něm už léta,“ uvádí dále Ewertová.

S reakcemi okolí už má zkušenosti: „Starší lidé jsou většinou vel-

mi chápaví. Mladí občas říkají věci jako: ‚Doktoři by mu pomohli,‘ ale myslím, že z nich mluví věk a nezkoušenost.“

Jednou věcí je ovšem promítání dokumentu na několika festivalech, úplně jinou pak odvysílání v celostátní britské televizi. Mary Ewertová teď čeká mnohem větší tlak než před rokem.

FILIP HUTA

Zápisník reportéra

Jízda drahou drahou má své kouzlo

Tomáš Bruner
reportér
FlešDnesu

Známé pořekadlo cestujících praví, že zkratka ČD neznamená České dráhy a.s., ale Času Dost nebo Čekej Déle! Když si odmyslíme háček nad C, dostaneme iniciály Davida Copperfielda, slavného iluzionisty. A ani s ním si České dráhy nezdají. Iluze jsou jejich specialitou.

Vlak už půl hodiny stojí, v přeplněných vagoncích vedro. Poměrně častá situace odpolední cesty z Prahy do všech světových stran. Uličkou se protáhne průvodčí a cestující se ptají, co se děje. „Zpoždění, to je v pořádku,“ odpoví zmocněnec drah. A iluze přichází. ČD totiž vykoulí pořádek ze všeho. Minimálně tři spoje za den mírají více než třicetiminutová zpoždění, vzdálenost padesáti kilometrů nezřídka zdolá osobní vlak za hodinu a půl, což je propastný rozdíl od rychlého Pendolina na billboardech. K tomu přibližně pět výluk denně a nekonečné opravy nádraží a koridorů. Přitom podle oficiálních vyjádření je všechno, jako mávnutím kouzelné plácačky, v pořádku.

A samozřejmě zdražování. Od 14. prosince se základní jízdné zvedne o dvě koruny a celkově se sníží zákaznické slevy. Inflace, dražší energie, krize. Zdražují všichni, musíme i my, zdůvodňují ČD. Teď si představte, že si u pekáře zaplatíte housky, dostaneme je za dvacet minut, okoralé. A prodáváč jen zamumlá. Může si taková pekárna dovolit zdražovat? Jen dodám, že z krajů a ministerstva dopravy odpuldo do ČD za letošní rok na 8 miliard korun.

Vzpomeňme na loňské extempore, kdy se po změně jízdného řádu zhroutil celý systém a vlaky dva dny jezdily nazdarbůh. Přitom nikdo za nic nemohl, žádný vyhazov ani sebrané prémie.

Českým drahám by neškodilo, kdyby přiznaly situaci, ve které se nacházejí, a dovedly z ní vyvodit důsledky jako kterákoliv firma v 21. století. Jenže místo toho se můžeme jen těšit, jakým kouzlem nás překvapí po 14. prosinci, kdy začnou platit nové ceny a jízdní řády.

UDÁLOSTI

Další vlna propouštění v automobilovém průmyslu

Mladá Boleslav (bud) - O práci přijdou další zaměstnanci automobilového průmyslu. Do konce letošního roku se má počet propuštěných pohybovat kolem třinácti tisíc. Jako první budou propuštěni agenturní pracovníci. Zřejmě ale dojde i na kmenové zaměstnance, přestože to mluví škody vyvrací. Navzdory celorepublikovému trendu chystá kolínská automobilka TPCA do konce přijímání dalších zaměstnanců. Díky skladbě vozidel, která vyrábí, se jí totiž hospodářská krize zatím nedotýká takovou měrou.

Podnikatel Vítek zatial' milióny od Slovenska nechce

Výsledok kauzy okolo stávkovej kancelárie Tipos nikto netipuje. Čaká sa na súd.

Bratislava - Vianočný darček dorazil pre Slovákov predčasne. Český realitný magnát Radovan Vítek odstúpil od zmluvy, ktorá mu zabezpečovala od štátnej stávkovej kancelárie Tipos 400 miliónov za neplatenie dlhu. Stále sa však nevie, či Slovensko bude musieť zaplatiť Vítkovi 1,9 miliardy.

Dohoda medzi Tiposom a firmou českého milionára mala zbaviť stávkovú kanceláriu záväzkov, ktoré vyplývali z rozhodnutia súdov. Nie však zadarmo, ale takmer za dve miliardy. Osemročný spor, o ktorom rozhodoval Najvyšší súd, má svoje korene v časoch rozdeľovania Československa. Z federálnej stávkovej kancelárie Sazka

vznikla na Slovensku Športka. Tej však štát neudelil potrebnú licenciu a vytvoril si vlastný Tipos. Po rokoch ho Športka zažalovala za neoprávnené používanie jej know-how a žiadala od nej 310 miliónov. Najvyšší súd v auguste rozhodol v jej prospech. Pohľadávka však narastala na 1,995 miliardy a prešla na firmu Radovana Vítku.

„Je to rozhodnutie Najvyššieho súdu, ktoré sa nedá spochybňovať a neexistuje spôsob, ako sa plateniu vyhnúť,“ tvrdil minister financií Ján Počiatek v týždenníku „týždeň“. Mal už prichystaný plán, kde 1,4 miliardy z dlhu mali zaplatiť Slováci zo štátneho rozpočtu. To kritizoval opozičný poslanec Ivan Mikloš, pretože

podľa neho sa vláda neskúsila odvolať proti rozsudku. V minulosti práve opätovne prerokovanie na súde zachránilo Slovensko od vyplatenia miliónov zo štátneho rozpočtu.

V dohode, od ktorej Vítek odstúpil, sa píše i o sankciách za neplatenie načas. Práve tie vo výške 400 miliónov nemusia Slovensko zaplatiť pre ukončenie zmluvy. Avšak stále platí rozhodnutia Najvyššieho súdu, že Tipos dlhuje Vítkovej firme zhruba dve miliardy korún. Jeho vykonateľnosť však zastavilo mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora a čaká sa na ďalšie kroky súdu. Analytici upozorňujú, že za odstúpením od dohody môže byť i snaha Vítkovej firmy zabojsť

Vývoj kauzy Tipos

1992 – vznik Športky z federálnej Sazky a štátneho Tiposu
2000 – Športka podala žalobu na Tipos o 310 miliónov
Jar 2008 – Športka predala pohľadávku Vítkovi
August 2008 – súd rozhodol o celkovej náhrade 1,995 miliardy
November 2008 – Vítek odstúpil od dohody, nevypláť sa mu 400 miliónov za sankcie

o odškodnenie za posledné dva roky. Tie nie sú v sume zarátané a mohli by ju navýšiť o dve miliardy.

Riešenie kauzy sa črtá i v kurze štátnej firmy Tipos, ktorý nedávno pripustil i minister Počiatek, hoci tento návrh dlho za-

mietal. Podľa opozície by práve tento krok zachránil stávkovú kanceláriu pred tým, aby bol ovládaný Vítkom. Tomu by v prípade konkurzu bola vyplatená suma oveľa nižšia ako 1,9 miliardy.

Nový rozmer v kauze dáva i vyjadrenie šéfa českej spoločnosti Sazka Aleša Hušáka pre denník SME. Ten tvrdí, že Športka nikdy know-how na prevádzkovanie stávkových hier nemala. „Sazka zaisťovala až do polovice roka 1999 pre Športku spracovanie stávkov, ich vyhodnotenie, výpočty hernej istiny, výherných kvót a výšky výhier. Viac-menej všetky činnosti, s výnimkou zberu stávkov a ich dopravy,“ povedal Hušák.

KRISTÍNA PAUKOVÁ

Kongres ODS: Topolánek v čele, Klaus se odstříhl

Praha - Víkendový kongres ODS ukázal, že Mirek Topolánek přežil povolební tsunami a dokázal obhájit svůj mandát ve vedení strany. Dvoutřetinovou většinou porazil rivala Pavla Běmu v boji o křeslo předsedy. Jeho spojenci se dostali na místopředsednické posty. A Václav Klaus, s nímž dlouhodobě vedl ideologickou válku, se vzdal titulu čestného předsedy.

Ve svém posledním vystoupení Klaus zdůraznil názorové rozpory mezi ním a Topolánkem. „Již delší dobu je pro mne nemalým problémem identifikovat se s celou řadou postojů, které ODS, nebo přesněji řečeno, její vedení, zastává,“ řekl s tím, že nechce stát v cestě přeměně ODS „ze strany pravice a občanské ve stranu politického středu a lobbistických zájmů“.

Kromě Klause odešel ze scény i další Topolánkův kritik Pavel Bém. Jeho vystoupení vzbudilo

rozpaky. Improvizoval, mluvil neupřesněně a nepřišel s konkrétními návrhy na změnu, která přitom byla jeho největší politickou devízou. Nepřiznal díl politické odpovědnosti za porážku v krajských a senátních volbách, i když od roku 2006 zastával funkci prvního místopředsedy. Naopak Mirek Topolánek překvapil seriózním přístupem, když přiznal chyby, jichž se ODS s jeho přičiněním dopustila.

Topolánek přesvědčil delegáty a získal mandát na další dva roky. Vyhrál bitvu, ale válka zdaleka nekončí. Musí udržet rozpadající se koalici a provést Českou republiku evropským předsednictvím. Pokud neuspěje, přijít parlamentní volby mohou dopadnout pro ODS stejně katastrofálně jako volby krajské a senátní. A to by byla vlna, která by Mirka Topolánka už pravděpodobně smetla.

JITKA ŠTOLLOVÁ

Žába na prameni rozdá anticeny za sexistické výroky

Praha - Občanské sdružení Žába na prameni již potřetí „ocení“ Kyselou žábou autory a autorky nejhorších výroků, které znevažují či diskriminují ženy nebo muže. Slavnostní vyhlášení cen proběhne příští víkend v pražském Činoherním klubu v rámci večera Jedna Žába za druhou. Po zkušenostech z prvního ročníku, kdy si sošky většina oceňovaných nepřevzala, nadále dostávají vítězové pouze diplomy.

Kromě anticen za sexistické vyjadřování rozdá sdružení i žaby zlaté. Obdrží je prohlášení, která neopokládám za zásluhu, to je lidská přirozenost.“ Své pěšáky na poli genderové nekorektnosti mají i další novináři, mezi nimi redaktor magazínu MF Dnes Tomáš Poláček. Ten v rozhovoru s Danielem Landou položil otázku, zda ho nemrzí, že má tři dcery a žádného syna. Landa, který odpověděl „Máte pocit, že holky jsou něco méně než kluci? Já ne,“ se naopak dostal mezi kandidáty na Zlatou žabu.

„Cílem soutěže není ukazovat na někoho škodolibým prstem. Smyslem soutěže je otevřít diskusi o stavu rovných příležitostí žen a mužů v ČR. Většina sexistických výroků je odrazem neznalosti předsudků, ve kterých se stále ještě pohybujeme, byť je potěšitelné, že zlatých nominací přibývá,“ říká koordinátor soutěže Tomáš Pavlas.

KATEŘINA HANÁČKOVÁ

Tequila v příštích letech podraží

Ciudad de Mexico - Lidé, kteří holdují slavné mexické lihovině, by se měli začít bát. V příští dekádě budou patrně narážet na policích obchodů lahev s poněkud jinými cenami, než na jaké jsou zvyklí.

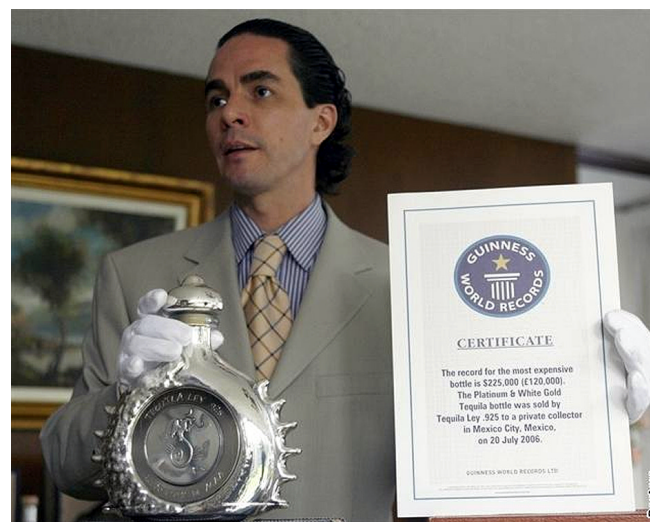
Letošní čísla přitom hovoří jasně: poptávka u spotřebitelů roste. Produkce tequily dosáhla v loňském roce 285 milionů litrů, což je o sedmáct procent více než v roce 2006. Proč ale palírní bijí na poplach?

Zvýšená produkce totiž pochází ještě z úrody, kterou farmáři sklízeli v letech 1998 až 2000. Agáve zraje šest až deset let. Rolníkům se už ale v poslední době nevyplácí hlavní surovinu pro výrobu nápoje pěstovat. Kaktusová pole mizí a jejich místo zabírají jiné plodiny. Nová výsadba je chudá. Budoucí ročníky tequily na to doplatí, nebude z čeho vyrábět, varuje mexická Regulační rada pro tequila. Litřů v sudech ubude, což se projeví pochopitelně na ceně. Ta podle odhadů vzroste.

Rozmary počasí i peněz

Odvětví utrhlo první ránu v roce 2000. Nepřízeň počasí zasáhla mexický stát Jalisco, region číslo jedna, jenž si svým výhlasem dokonce vysloužil zápis do seznamu dědictví UNESCO. Výstřelky počasí potom provázely každou sklizeň. Rostliny často hynuly, péče o ně byla ještě náročnější.

Navíc výdělek pěstitelů klesá. „Staráte se o agáve až deset let,

JE LIBO DOUŠEK? Nejdražší lahev kaktusové pálenky přišla v červenci 2006 na pět milionů korun a zapsala se do Guinnessovy knihy rekordů.

FOTO: REUTERS

než ji můžete sklídit, nevíte, jestli nepřijde tužší zima, která úrodu zničí – to se za posledních deset let stalo dvakrát – a když pak sklídíte, dostanete méně peněz, než jaká byla cena, když jste sázeli,“ shrnul pro USA Today Randel Lopez Sandoval, mexický odborník na zemědělství. Potvrzuje, že se skladba plodin mění. Zájem se přelévá jinam, mexické statky sázejí více na kukuřici a pšenici. Jsou méně náročné a vyplatí se. „Končím s agáve, obilí je výnosnější a dostanu zapláceno každý rok,“ řekl Miguel Ramirez, který vlastní jednu z farem v Jalisco.

Kvůli nabídce převyšující poptávku výkupní ceny agáve klesly. Naopak cenu kukuřice s pšeni-

cí táhl tento rok nahoru rostoucí význam biopaliv. Pokles počtu agávových polí nevěstí do budoucna nic dobrého – za poslední dva roky jich ubylo o třetinu. Zhruba za deset let se můžeme dočkat nejdražší tequily vůbec. Ramón González Figueroa z jedné z palíren připouští, že k poklesu produkce dojde možná už v příštích dvou, třech letech. Podniky údajně mají zásoby tequily na dva roky.

Úbytek není čím nahradit. Poměr čistě agávových tequil a tequil vyráběných ze směsi agáve a třtiny tak vzroste ve prospěch méně kvalitních druhů s příměsí třtiny.

TOMÁŠ PERNIS

Vánoční trhy na řecký způsob zavítaly do Prahy

Praha - Deštivé počasí v neděli 7. prosince ničím nenavozovalo atmosféru blížících se Vánoc. Řecký trh, konající se v klubu Lávkka poblíž Karlova mostu, měl sice v názvu „vánoční“, ale i on odkazoval spíše na slunné Řecko než na svátky narození Ježíše Krista.

Luskání prsty a elegantní výkopy byly hlavními prvky předváděných řeckých tanců. Nejdříve se za zvuku středomořských rytmů pohybovaly jen tři ženy. Později se k nim ale přidávaly další a další. Proplétaly se kolem stolů s řeckými specialitami a po chvíli už bylo nemožné je přehlédnout. Vína, nakládané sýry a olivy, sladké pochoutky, ale také ručně vyráběné šperky a malované hedvábní jsté mohli zakoupit například jako ne tradiční dárek. Jeden z prodejních stolků nabízel hudební CD sester-

ského dua Elefteriada, které za celou akcí také stálo. Jako zpříjemnění trhu mohli návštěvníci ochutnat alkochemický nápoj Metaxa. Rozlitý do malých kalíšků jej rozdávala mladá hosteska.

„Řecko je naší nejmilovanější zemí. Jezdíme tam na dovolenou každý rok. Jediné, co mě rozčiluje, je to, že už i v řeckých hotelech hrají anglickou hudbu. Tu si ale mohu přece poslechnout i doma,“ vysvětlovala mi rozhořčené návštěvnicka trhu a dodala, proč s manželem přijeli až z dalekého Podkrkonoší: „Řecko je prostě krásné. Na tomto trhu nejsme poprvé, vlastně už potřetí. Je to taková naše tradice. Nakoupíme si tu vždy nějaké sýry a vína.“

Někteří lidé přišli ze zvědavosti. Přečetli si reklamu v novinách nebo ji slyšeli v rádiu a vypravili

se okusit atmosféru netradičního trhu. Ze tato akce jistě nebyla poslední, signalizovaly letáčky připravené na stolku u východu ze sálu. Koncert skupiny Arionas, kurzy tradičních tanců nebo řecké večery dokazují, že setkat se v Praze se středomořskou kulturou je celkem snadné.

Vánoční trh působí spíše jako prodej výrobků. O tom, jak Řekové slaví Vánoce, jsme se moc nedozvěděli. To byl ale zřejmě i cíl tohoto setkání. Potvrzují to slova organizátorky Marthy Elefteriada: „Myslím, že tato akce splnila svůj účel: seznámit Pražany s tím, jaké lahůdky z Řecka mohou v Praze najít.“ I přesto na návštěvníky trhu zároveň zavazovala cizokrajná atmosféra a vůně levanulí.

MARKÉTA ŠVEHLOVÁ

Ode zdi ideálů k tabuli reality

Francouzská naděje na Oscara nikoho nesoudí. Žádný laciný moralismus

Velmi blízko k dokumentu má neokázalý francouzský snímek *Mezi zdi* režiséra Laurenta Canteta. Takřka filozofický příběh z prostředí střední školy na pařížské periferii zvítězil na letošním ročníku filmového festivalu v Cannes. U Zlaté palmy ale určitě nezůstane. V únoru příštího roku budou jeho tvůrci usilovat o prestižní ocenění na předávání Oscarů.

Autor hercem

Odhodlaný učitel francouzštiny stojí proti rozporuplné třídě třináctiletých žáků, dětí z přistěhovaleckých rodin. Pevně rozhodnutý, že své poněkud nepoddajné a přídrzle svěřence, kteří se v jeho ročníku sešli z různých světových koutů, něco naučí. Na malém prostoru školní učebny, ohraničeném čtyřmi stěnami, se tak záhy rodí bouřlivý konflikt dvou stanovisek. Před tabulí je to osamělá autorita zaníceného pedagoga, zatímco lavice obsazuje skupina několika dospívajících, jimž jsou systém, řád, pocit národní souznělosti či konjunktiv imperfekta víceméně lhostejné.

Film byl natočen podle autobiografického románu bývalého učitele Françoise Bégaudeaua. Vyučující François Marin, kterého zpodobnil sám autor románové předlohy, velmi silně lpí na svém poslání. Snaží se studen-

Tématika filmu oproti názvu nezustává „mezi zdi“.

tům vštítit pravidla francouzského jazyka, ale také na ně pozitivně působit a napomáhat nejistěmu formování jejich vlastní osobnosti. Proto se nezřídka vzájemně diskutuje, naopak ji často cíleně vyvolává.

Kdo je bez viny?

Demokratický přístup učitele a ochota debatovat v multikulturním prostředí namátkou odhaluje problémové třetí plochy, které zdůrazňují mezery v tříd-

ním kolektivu i ve společnosti. Zdaleka nejen v té francouzské. Střet jedinců z více etnik, mocných a podřízených, vstřícných či odmítavých, poslouchaných i ignorovaných. Taková jsou témata nekonečných názorových výměn, tvořící souvislé pásmo

Místy zdlouhavé debaty se ale často rozproudují i kvůli sebe-menší banalitě, slovíčkaření či záměrně vyvolaným komunikačním problémům. Nezřídka přerostou v hádku, kdy se strany začnou navzájem obviňovat

z nedostatku citlivosti, spravedlivosti, kázně. V podobném duchu dojde ke smutnému konci případ vyloučení hlavního protažisty Sulejmana, chlapce původem z Mali. Sulejmanův odchod přiměje jeho idealistického třídního, aby se zamyslel nad vlastním chováním. I přes veškerou snahu totiž ani on není vždycky a vůči všem fér.

Žáky Marinovy třídy ztvárnili skuteční studenti pařížských škol. Drama působí neobyčejně reálným dojmem díky nenápad-

né a nevtíravé kreativě kameranama a důvěryhodným výkonům neherců. Až se divák skoro domnívá, že sám sedí ve třídě v řadě u dveří, odkud sleduje hlavní představitele v průběhu jednoho školního roku – ale v sestřihu dvou naléhavých hodin. Režisér se odpoutal od všech efektních triků a spolehl se výhradně na výmluvnost svých aktérů a srozumitelné téma, jež je každému vlastně důvěrně známé

Snímek *Mezi zdi* nespekuluje, nepokouší se o výchovu svých diváků, ani se jim nesnaží předkládat jediný správný světový názor. Není učitelem. Neklade si zásadní epické cíle a závěrečnou pointu zpochybňuje pomyslnými třemi tečkami. Soustředí se výhradně na co nejpřesnější zachycení znepokojivé skutečnosti. A odvádí precizní práci.

FOTO: AFP

Recenze

Anna Dvořáková

hodnocení 90 %

DRAMA

Mezi zdi

Francie, režie Laurent Cantet, hraji Françoise Bégaudeau, Nassim Amrart, titulky, 128 minut

UDÁLOSTI

DESIGN

Supermarket představí mladé designéry

Zájemci o kulturu, umění a především design se mohou tento víkend setkat na festivalu *Supermarket*. Ten se již podruhé koná v Praze ve dnech 12.–14. prosince a představí práce mladých tvůrců, od porcelánu po oblečení. Pro návštěvníky bude stejně jako loni připravené občerstvení v kelímcích BioWare, jednorázovém nádobí nezatažujícího životního prostředí. Supermarket má být alternativou k vánočním svátkům plným komerce.

FILM

Bondy inspiroval film

Egon Bondy ožije v chystaném filmu Tomáše Mašína *Tři sezóny v pekle*. Snímek je inspirován životem extravagantního spisovatele a jeho zápasem s totalitním režimem na konci 40. let. V hlavních rolích se představí Kryštof Hádek a Kristýna Nováková. Premiéra se chystá na listopad 2009.

VÝSTAVA

Relikvie přiblíží život sv. Václava

Arcibiskupství pražské ve spolupráci s Národní galerií pořádá unikátní výstavu artefaktů spojených s životem a kultem svatého Václava. Návštěvníci budou mít jedinečnou příležitost vidět drahocenné předměty, které byly po deseti letech skryty v depozitářích. Reprezentují kořeny, hloubku a šíři svatováclavské tradice. Expozice bude k vidění od 19. prosince v Klášteře sv. Anežky České.

TEREZA PAVLÍKOVÁ

Nakresli mi beránka

Malý princ a pilot na poušti, ochočená liška s tajemným poselstvím, beránek v bedýnce i planetka B612 míří na jeviště pražského komorního divadla Viola. Dopisy Antoina de Saint-Exupéryho, věnované matce, spolu s jeho nejslavnější knihou *Malý princ* se staly předlohou divadelně-literárního představení *Nejen Malý princ*. Premiéra hry v režii Lidy Engelové se uskuteční v pondělí 8. prosince.

Před dvaceti lety vznikl ve Viole divadelní pořad nazvaný *Modrá růže*. Engelová toto představení o životě Saint-Exupéryho napsala pro svou bývalou profesorku na DAMU a herečku Vlastu Fabianovou, kterou v té době Národní divadlo vyřadilo ze seznamu svých stálých herců. Představení, tvořené čtením dopisů tohoto francouzského klasika, získalo brzy velký úspěch. Jeho záznam se začal prodávat i na gramofonových deskách.

Letos se režisérka rozhodla toto představení oprášit a v upravené formě jej opět předvést publiku. Tentokrát v obsazení Danieli Kolářové a Tomáše Pavelky.

Méně je více

První půlku představení tvoří čtení ze vzpomínek paní Exupéryrové a Antoinových dopisů. Ty jsou jakýmsi předobrazem Malého prince. V drobných náznacích z nich vedle životních pocitů spisovatele vyznávají

jeho matce rozeznáme už i rodící se motivy pro budoucí dílo. Díky představení lépe pochopíme, jak Princ postupoval celým Exupéryho životem.

Daniela Kolářová a Tomáš Pavelka sedí ve vyřezávaných křeslech, mezi nimi se dohledně visí obraz písečné duni, světla se přenášejí s různou intenzitou z jednoho na druhého a náladu dokresluje hudba Jiřího Stivína. Nic víc. Jen hlas a intonace obou herců, pohledy cudně úsměvné, smutné i rozhořčené, mimika s jemnými gesty rámuje zamyšlené dopisy jednoho pilota, který miloval svou matku, létání, psaní a život. Naprostý minimalismus.

Dva Princové

Druhá půlka se nese na stejné vlně. Jen obraz písečné závěje vystřídá galaktický snímek zářící hvězdy, na které bydlí Malý princ. Tento blondatý chlapec během svého putování po vesmíru navštíví i pilota ztroskotaného na poušti a zavede ho do pohádkových tajů svého nitra. Herci si prohodí místa. Dalo by se očekávat, že Pavelkovi připadne role ztroskotance na poušti a Kolářové Malý princ. Ale tak to není. Oba se o hlavního hrdinu dělí. Jejich obraty a posunky jsou tak křehké, že oba s postavou splývou. Jako by tím snad i dokazovali, že Malý princ nemá jednu jedinou tvář. Vždy vyzařuje stejnou auru, v různých fázích života si pod ním ale můžeme představit ně-

co jiného. Dana Kolářová navíc nezklame ani jako Princova růže. Její nonšalantní a mírně nadutý akcent skvěle podtrhuje vnější pichlavost květiny.

Očím neviditelné

Představení *Nejen Malý princ* je jasným důkazem toho, jak jednoduchost dokáže předčít realisticky velkopé zpracování. Oba protagonisté vás i s minimálními prostředky dokáží zaujmout, ať už Malého prince znáte nebo se s ním setkáváte poprvé. Představení probíhá ve vás a text, hudba i herci jsou pouze jeho obalem. Vidíte málo, ale cítíte, jak idea žije. Je to stejné, jako když Princ pilotovi řekl: „Namaluj mi beránka.“ Po několika neúspěšných pokusech o precizní kresbu mu letec podal papír, na kterém byla nakreslena bedýnka. „Tady ho máš, beránek je uvnitř.“ Stejně tak představení *Nejen Malý princ* je bedýnkou celého tohoto nesmrtelného příběhu. „Co je důležité, je očím neviditelné.“

Recenze

Ondřej Moravec

hodnocení 95 %

LIDA ENGELOVÁ

Nejen Malý princ

Divadlo Viola, hraji Daniela Kolářová a Tomáš Pavelka

Porcelán in memoriam

Praha - Když si dva výtvarníci slíbí společnou vernisáž, je to obvykle záruka intenzivního zážitku. Když jsou to jména jako Jan Antonín Pacák a Boris Nosek, jedná se bez pochyby o zážitek pozitivní. Ač bylo vše domlouváno a organizováno dlouho dopředu, pro J. A. Pacáka je to výstava in memoriam, zemřel 23. března 2007.

Oba autoři se zabývají grafikou, ilustrací, malbou a především pak malbou na porcelán, jejíž ukázky tvoří hlavní část expozice. Pacákova díla byla vypůjčena především ze soukromé sbírky jeho rodiny, která pomáhala i se samotnou organizací. Díla Borise Noska byla shromážděna ze sbírek domácností i hotelů

z celé České republiky. Všechna díla spojuje jednotné inspirační téma – téma vody, které je pro oba umělce celoživotní symbolikou. V motivech jsou zobrazeny nejrůznější druhy ryb, mořští živočichové, ale i vodníci.

Pacák pro malbu na porcelán používá kobaltové barvy, Nosek pak přidává i malbu čínskými solemi pod glazurou, malbu na porcelán bez glazury – tzv. biskvit. Experimentuje také s prořezávaným porcelánem, a tak vznikají naprosto jedinečné exempláře, protože oheň v peci při vypalování působí na každý kus odlišně.

Výstava byla zahájena vernisáží 3. prosince a bude slavnostně zakončena 31. téhož měsíce.

FILIP JANDA

Váza květ „Arabesky“

FOTO: borisnosek.cz

Jan Antonín Pacák, Boris Nosek – *Jednou sladká jednou slaná*. Galerie u Zlatého Kohouta, Michalská 3, Praha 1

Věc Makropulos v mezinárodní sestavě

Praha - Památka Leoše Janáčka, od jehož úmrtí uplynulo letos osmdesát let, ucít představení jeho opery *Věc Makropulos*. Dílo jednoho ze světově nejproslulejších českých skladatelů uvede ve slavnostní premiéře Národní divadlo již příští čtvrtletí.

Operu na motivy stejnojmenné hry Karla Čapka, rozjímající nad smyslem lidské touhy po nesmrtelnosti, nastudoval v koprodukcii s londýnskou English National Opera dirigent Tomáš Hanus. Ten s touto operou slavil před dvěma lety úspěch již v pařížské Opéra Bastille. V hlavních rolích diváci uslyší německou pěvkyni Gun-Brit Barkminovou, Itala

Gianlucy Zampieriho a sólisty opery Národního divadla Jana Markvarta či Alžbětu Poláčkovou. Jako dramaturg byl osloven Beno Blachut mladší, jehož dědeček, slavný pěvec Beno Blachut, v padesátých letech také zpíval v Praze ve Věci Makropulos part Alberta Gregora. Mezinárodní tým doplní Američan Christopher Alden, jeden z nejvyhledávanějších operních režisérů posledních let.

„Janáčková Věc Makropulos nás konfrontuje s nekompromisně ubíhajícím časem lidských životů a dává nám mnoho impulsů k zamyšlení nad lidskou existencí. Spolupráce na novém nastudování tohoto

nadčasového díla s English National Opera a režisérem Christopherem Aldenem je pro nás velkou poctou,“ říká šéf opery Národního divadla Jiří Heřman.

Inscenaci, jejímž uvedením si Národní divadlo připomene rovněž sedmdesáté výročí úmrtí spisovatele Karla Čapka, čeká po dvou premiérách 18. a 20. prosince pouhých šest repríz.

Opera *Věc Makropulos* se v minulosti v repertoáru divadla objevila jen pětkrát, naposledy před téměř deseti lety. Poprvé to bylo v roce 1928, jen několik měsíců před Janáčkovou smrtí.

ANNA MARVANOVÁ

Florbalisté válí. Projdou až do finále?

Česká reprezentace skončila v základní skupině druhá a v sobotním semifinále vyzve Finsko

Ostrava - Trenér florbalové reprezentace Zdeněk Skružný si spokojeně vydechl. Právě splnil první část svojí mise: po suverénní výhře 12:2 nad Itálií postoupil s týmem do semifinále domácího mistrovství světa.

A jeho výběr ukázal, že může bojovat o nejvyšší pozice.

Ze čtyř zápasů vyhrál tři, těsně podlehl pouze favorizovanému Švédům. V základní skupině skončili Češi na druhém místě a v sobotním semifinále se v 16:10 utkají s týmem Finska.

„Pro nás je důležité, že nehráme semifinále se Švédy. Finy klidně můžeme porazit, když budeme hrát dobře,“ řekl Skružný. „Samozřejmě můžeme dostat i deset gólů, to také pořád hrozí. Hráči si ale na soupeře věří, nemají z nich respekt. Půjde o to, abychom nedělali chyby a zvládli jejich hru.“

Jaký dojem zatím český tým zanechal?

ČESKÁ RADOST. Florbalová reprezentace slaví postup do semifinále, ve kterém se utká s Finskem
Foto: archiv

Veskrze kladný. Dosáhl povinných výher nad Ruskem a Itálií, odehrál vyrovnaný zápas se Švédy a v klíčovém utkání o postup

porazil sebevědomé mužstvo Lotyšska. „Ale takovou nervozitu jako v tomto zápase jsem ve sportu ještě nezažil,“ ulevil si Skružný.

Zvláštní náboj bude mít semifinále pro jeho asistenta, Pasi Tilandera. Pochází z Finska – a šestnáct hráčů z týmu své rodné země dříve trénoval. Jak sám dodává: „Ten tým znám lépe než český.“ Jeho vědomosti by mohly českému týmu pomoci projít přes semifinále, což se zatím povedlo pouze jednou: před čtyřmi lety získala reprezentace ve Švýcarsku stříbro.

Mistrovství zatím přechází do rukou české reprezentaci, tak pořadatelům. V Ostravě, kde se hrála první fáze turnaje, padl při utkání domácího týmu se Švédskem dokonce rekord návštěvnosti na základních skupinách: 8 914 diváků! „Čekal jsem tak pět šest tisíc. Ale tohle ne. Úplně jsem měl husí kůži,“ řekl útočník Aleš Zálesný.

A další rekord ještě mohou fanoušci vytvořit. V kanceláři prezidenta České florbalové unie Filipa Šumana už delší dobu visí vylepené číslo 15 106, označující návštěvu na finále mistrovství světa ve Švédsku před dvanácti lety. Více diváků na florbal ještě nikdy nepřišlo. Pořadatelé však doufají, že po víkendovém play-off v O₂ Areně se to změní. Nejsou bez šance: na neděli, finálový den, už je prodáno dvanáct tisíc lístků.

Florbalové mistrovství světa se v Česku koná letos podruhé. To první se uskutečnilo před deseti lety, tehdy byl však zájem veřejnosti i médií mnohem menší. A letos? „Milion článků v tisku, televizní zápasy na internetu. Snad nikde ve světě se nedělá pro florbal tolik jako u nás,“ podotýká obránce Aleš Jakůbek.

Klíčový víkend se blíží. Pomůže divácký zájem reprezentaci až do finále?

ONDŘEJ NOVOTNÝ

Sledujte mistrovství světa ve florbalu on-line

Snowboardové závody na Kaprunu

Kitzsteinhorn (ik) - Zítرا začne na Kaprunu v Rakousku nejsledovanější akce ve světě ženského snowboardingu - Roxy Chicken Jam – „Women only“ závod. Po tři dny bude k vidění kvalitní snowboarding v podání nejlepších královen sněhu. V kruzích milovníků bílého prašanu se jedná o prestižní událost s celosvětovou účastí.

Slopestyle (jízda ve snowparku), disciplína ve které se bude soutěžit, důkladně prověří všestrannost a kreativitu jezdkyň. Překážky, skoky různých velikostí a raily (zábradlí) mnoha tvarů a délek, jsou speciálně upraveny pro závodnice. Na vítězku čeká odměna ve výši \$ 50 000, krom toho také 1 000 TicketToRide bodů do světového žebříčku ženské snowboardové tour.

Když celosvětová účast, tak včetně české závodnice. Šárce Pančochová je teprve 18 let a podle výsledků je nejlepší snowboardistkou v Čechách a na Moravě, úspěchy má ovšem i na světové scéně, patří jí stoosmnáctá příčka. Pančochová se specializuje především na Half-pipe (U-rampa). Uvidíme, jak se jí povede ve Slopestyle. V loňském roce postoupila ze třetího místa v kvalifikaci a celkově se umístila v závodech Roxy Chicken Jam na 24. místě.

Liga mistrů: střelecký rekord a španglický monopol

Londýn - Na cestě do vysněného finále nejkvalitnější fotbalové soutěže světa se udrželo už jen 16 týmů. Třináct jich mělo již před posledními zápasy ve skupinách postup do osmifinále zajištěn, a tak se čekalo na poslední tři opozdilce.

Cíl: Řím.

Na Olympijský stadion, kde Liga mistrů vyvrcholí, je cesta ještě dlouhá. Každý ze zbývajících klubů ale pevně věří, že právě jeho hráči 27. května 2009 vykouknou na římský trávník. Nejprve se ale pozornost všech zaměří na francouzský Nyon, kde budou 19. prosince vylosovány osmifinálové dvojice.

Co z dosavadního vývoje Ligy mistrů stojí za zmínku?

Nejlepší střelec. V minulém kole vyrovnal rekord Filipa Inzaghiho, když proti Borissovu vstřelil svůj 64. gól v evropských pohárech. Ve věřejším zápase s Petrohradem rozšířil elitní útočník Realu Madrid Raúl González svůj střelecký účet na 66 tref, čímž za sebou definitivně nechal hráče jako Gerd Müller, Andrej Ševčenko nebo Ruud van Nistelrooij.

Postup „last minute“. „Odletěl bych domů do Brazílie a už bych se nevrátil,“ prohlásil kouč Chelsea Scolarri před věřejším utkáním s rumunskou Kluží, ve kterém hrozilo finalistovi minulého ročníku vyřazení již v základní skupině. Londýnský klub doma nakonec po nervózním výkonu zvítězil 2:1 a spolu s AS Řím a Panathinaikosem postoupil na poslední chvíli.

Nadvláda fotbalových velmocí. Anglie a Španělsko. Kluby z těchto dvou zemí tvoří celou polovinu osmifinálových dvojic. Proto nemůže být pochyb o tom, které ligové soutěže dnes kralují evropskému fotbalu. Do další fáze se naopak nedostal ani jeden tým z východní Evropy.

Čeští reprezentanti. Ze sedmi Čechů na začátku soutěže se jich z postupu raduje pět. Diváci přející úspěch českým legionářům by měli držet palce především Juventusu, v němž má Česko dva zástupce: Pavla Nedvěda a Zdeňka Grygeru. V Arsenalu se česká stopa pomalu vytrácí, těžko říci do které sezony Ligy mistrů Tomáš Rosický vůbec zasáhne. Tomáš Ujfaluši si s Atlétikem Madrid užívá premiérovou účast v prestižní soutěži, Petr Čech ji s Chelsea touží konečně vyhrát. Tomáš Hübschmann z Dončuku a Radek Šírl z Petrohradu si na jaře zahrají pouze Pohár UEFA.

VLADIMÍR KUKLÍK

V poločase hokejové extraligy září Vítkovice a Litvínov

Praha - Nejvyšší hokejová soutěž se přehoupala do druhé poloviny. Tabulku po 30 kolech vedou Vítkovice s 54 body. K týmu na začátku přišel bývalý reprezentační kouč Alois Hadamczik a v Ostravě začínají myslet na nejvyšší příčky. Kanadské bodování má v čele dva muže – plzeňského Tomáše Vlasáka dohnal útočník třineckých Ocelářů Jiří Polanský. Oba si připsali 35 bodů, Vlasák má však o gól více. Průměrná návštěva na extraligových stadionech se pohybuje okolo 5 000. A tady jsou další významné události, které přinesl dosavadní průběh ligy.

1. Vyrovnanost soutěže

Při pohledu na tabulku je zřejmá jedna věc: extraliga nemá jasného lídra a na rozdíl od loňska ani jasného outsidera. Poslední Mladá Boleslav má na vedoucí celek z Vítkovic ztrátu pouze 20 bodů. „Každý rok říkám, že je hokejová vyrovnaná, ale tohle jsem ještě nezažil. Stačí prohrát a můžeme spadnout ze třetí na devátou pozici,“ říká brankář Plzně Roman Málek. Za to mohou především série proher i výher. Plzeň a Slavii se nedaří, tabulkou stoupá zraněnými decimovaná Sparta a Znojmo táhne do play-off Jiří Dopita.

2. Hvězdy doma

Domů se vrátilo z NHL několik špičkových hráčů. Po vzoru Roberta Reichla svůj tým nejen podporují na ledě, ale také sedí na manažerské židli. Ve Spartě tuto

HRAČ I MANAŽER. Martin Straka, kapitán plzeňských hokejistů, patří k těm, kteří se vrátili ze zámoří a oživil domácí soutěž. Foto: archiv

funkci plní syn trenéra David Vybormý, v Plzni zase Martin Straka. Jeden příchod však vyvolal spoustu emocí. Čekalo se, že se Martin Ručinský vrátí tam, kde s hokejem začínal, tedy do Litvínova. Jenže on dal přednost Spartě. „Hlavní pro mě bylo zůstat v Praze. Vím, že jsem několik lidí zklamal. Nebylo pro mě jednoduché zavolat Robertu Reichlovi a Jirkovi Šlégrovi,“ uvedl sedmatřicetiletý útočník. Ručinský nicméně nesl slávu, a ještě se zranil a ve Spartě ho zastihl jiný navrátilce – Ondřej Kratěna.

3. Probuzený Litvínov, malátné České Budějovice

Někteří před sezónou tipovali tým ze severu Čech na účastníka

■ Glosa

Tragická Gambrinus liga a zimní přestávka

Svěrkoš, když mají formu tak i Necid, Rajnoch, Slepíčka a Kulíč. Těch, kteří hrají v české reprezentaci a zároveň nastupují v domácí fotbalové lize, je jen hrstka. Že je to zoufale málo?

Ano, ale bude ještě hůř!

Poslední dva jmenovaní dobré výkony už nějakou dobu nepředvedli, Svěrkoš s Necidem v zimě odchází za lepším do ciziny a stejný osud může potkat i boleslavského tahouna Rajnocha. Šikovných hráčů, na které by chodili diváci, už moc zbývat nebude.

Není se potom co divit, že se hraje před prázdnými tribunami, z předváděného fotbalu bolí oči a v evropských pohárech české týmy naprosto nestačí. Když nejsou hráči, dobré mužstvo nevybudujete...

Chválabo, že alespoň existuje zimní přestávka. Během ní se můžete zaměřit na zahraniční soutěže a zápasy. O víkendu například hraje Barcelona s Real Madrid.

PETR ŠEDIVÝ

Když se sáňkuje na ledě a střílí góly

Praha - Na ledové ploše Tesla areny, haly hokejové Sparty, se prohání pět borců na každé straně. V bráně stojí gólman. Jen tribuny zejí prázdnotou a marně byste hledali Ručinského, Vybormého nebo Tona. V sobotu se totiž hrálo 4. kolo České sledgehokejové ligy. Domáci přivítali olomoucké Kohouty a rozstříleli je 6:0.

Ve sportu, který vznikl ve Švédsku v 60. letech, jsou hráči připoutáni na speciální saně (proto sledge hokej) a odráží se

pomocí speciálních hokejek. Ale pozor! „Sledge může hrát kdokoliv, protože i zdraví sportovci jsou na sánkách připoutáni, takže se jejich výhoda oproti postiženým ztratí,“ říká zdravotnice olomouckého týmu Šárka Bultasová. S tím, že pravidla říkají, že v jednu chvíli mohou být na ledě maximálně dva zdraví. Navíc jsou označeni viditelnou speciální páskou na helmách s celoobličejovým krytem.

U nás se hraje sledge hokej od roku 2000, v současnosti má liga

6 týmů – Kolín, České Budějovice, Olomouc, Zlín, Karlovy Vary a Sparta. Po vzoru NHL jsou v Kolíně Draci, na Hané Kohouti a ve Zlíně mají Sedící medvědy. O propagaci tohoto – od roku 1994 paralympijského – sportu se stará i Tomáš Zelenka. Bývalý hokejista, který je od února 2001 po faulu jihlavského obránce Mariana Moravy upoután na invalidní vozík, působí jako manažer a trenér reprezentace sledgehokejistů. „Snažíme se vytvořit koncepci. Vidět se jednou mě-

sičně, pracovat na sobě. Abychom se mohli zlepšovat a podařilo se nám postoupit na paralympiádu, je potřeba taky sehnat dostatek financí,“ popisuje svou práci Zelenka.

Hokej na saních si vyzkoušel i současný premiér Mirek Topolánek. „Není to žádná sranda,“ komentoval hru předseda vlády. Náročnost sledge hokeje potvrdil i Zdeněk Krupička, hráč pražské Sparty a jedna ze sledgehokejových celebrit: „Jednoznačně je to těžší než florbal.

Zejména na ruce. Navíc je nás málo.“

K zápasům však patří i tréninky: „Trénuje se jednou týdně. Což stačí, protože hrajeme ještě florbal, kde taky trénujeme. Na soustředění občas posilují se závažím na ruce.“

A bitky? „I u nás se už bitka strhla. Ve Varech se popral Bejvl, ale rukavice nesundal,“ popisuje spartanský trenér Karel Žižka, který zároveň v Mostě vede nehandicapovanou mládež.

Sledge hokej není levný sport

(norské saně stojí i 20 tisíc korun) a občas, podobně jako jeho „bratr“, bolí. „Hokejky mají na konci hroty. Když narazíte na zákeřného hráče, sem tam vás bodne,“ říká Krupička. Ale je čím dál více sledovaný. Na paralympijských hrách v Salt Lake City přilákal do ochozů stadionu na tisíce fanoušků a dostal prostor i v živém televizním vysílání. Z české ligy můžete poslední dvě sezóny sledovat i online přenosy.

MICHAEL BEREŇ